

Seija Karttunen – Virpi Pasanen

LUONTOISEDUT JA MUUT HENKIÖ- KUNTAEDUT VEROTUKSESSA

Talentum Pro
Helsinki 2016

Copyright © Talentum Media Oy ja tekijät
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-2616-2

ISBN 978-952-14-2617-9 (verkkokirja)

ISBN 978-952-14-2618-6 (sähkökirja)

Kansi: Timo Martikainen

Taitto: NotePad

BALTO print, Liettua 2016

Palaute kirjasta: www.talentumshop.fi

SISÄLLYS

Alkusanat.....	5
1 Johdanto.....	15
2 Luontoisetujen ja henkilökuntaetujen käsitteiden määrittely ja arvostusperiaatteet.....	18
2.1 Luontoisedun määrittely ja arvostaminen....	19
2.2 Henkilökuntaetujen määrittely ja arvostaminen.....	21
3 Luontoisetujen verotus.....	22
3.1 Asuntoetu	22
3.1.1 Asuntoedun määritelmä.....	22
3.1.2 Asuntoedun arvostamisen periaatteet.....	24
3.1.2.1 Arvostamisen perusteet vuoteen 2014 asti.....	24
3.1.2.2 Vuoden 2015 uudistus asuntoedun arvostamisessa.....	25
3.1.2.3 Lämmityskustannukset.....	26
3.1.2.4 Aravarahoitusasunnot	27
3.1.3 Pinta-alan laskeminen.....	27
3.1.4 Asuntoedun arvon alentamisen perusteita...	28
3.1.4.1 Asunnon sijainti	29
3.1.4.2 Asunnon kunto.....	30
3.1.5 Työntekijän itsensä maksamien erien vaikutus asuntoedun arvoon	31
3.1.6 Asunnon käypä arvo alentamisperusteena...	32
3.1.7 Arvostamisen perusteet erityistilanteissa	34
3.1.7.1 Edustuskäyttö	34
3.1.7.2 Kalustettu asunto	36

3.1.7.3	Hotellimajoitus	37
3.1.7.4	Hälytyslaitteet	39
3.1.7.5	Asunnon yhteiskäyttö.....	40
3.1.7.6	Ulkomaan asuntoetu	42
3.1.7.7	Matkaoppaan asunto	43
3.1.7.8	Talonmiehen asunto	43
3.1.8	Asuntoetu työsuhteen päättymisen jälkeen..	44
3.2	Ravintoetu	45
3.2.1	Aterian käsite	46
3.2.2	Vaihtoehtoisia tapoja järjestää ravintoetu	47
3.2.3	Tavanomainen ravintoetu	47
3.2.3.1	Työpaikkaruokailu.....	47
3.2.3.2	Sopimusruokailu	47
3.2.3.3	Tavanomaisen ravintoedun verotusarvo.....	48
3.2.3.4	Työntekijältä perityn korvauksen vaikutus ravintoedun arvoon.....	50
3.2.3.5	Työnantajan maksaman tuen vaikutus ravintoedun arvoon.....	51
3.2.4	Ruokailulipukkeet, maksukortit ja muut maksuvälineet	52
3.2.4.1	Ruokailulipukkeet ja muut kiinteämaksuiset maksuvälineet.....	52
3.2.4.2	Maksukortit ja muut saldoon perustuvat maksuvälineet.....	55
3.2.5	Maksukorttikustannusten laskutus jälkikäteen.....	62
3.2.6	Työntekijän henkilökohtainen etu	62
3.2.7	Ravintoedun kohdennettavuus	63
3.2.8	Työnantajan ohjeistamisvelvollisuus	64
3.2.9	Ravintoetu työmatkapäiviltä	64
3.2.10	Ravintoetu etätyöpäivänä.....	65
3.2.11	Ravintoetu työharjoittelussa.....	65
3.2.12	Laitosruokailu	65
3.2.13	Hotelli- ja ravintola-ala sekä lentohenkilöstö	66

3.3	Autoetu	67
3.3.1	Autoedun määritelmä	67
3.3.2	Autoedun arvon laskeminen	67
3.3.2.1	Uushankintahinta	69
3.3.2.2	Lisävarusteet	71
3.3.2.3	Auton käyttökustannukset	73
3.3.2.4	Sähköauto	81
3.3.3	Erityistilanteita	84
3.3.3.1	Keskeytys auton käytössä	84
3.3.3.2	Paljon työajoja ajavat	85
3.3.3.3	Luontoisetuauton vaihtuminen kuukausittain	86
3.3.3.4	Työnantajan auton satunnainen käyttö	87
3.3.3.5	Ulkomailla saatu autoetu	88
3.3.3.6	Autonkuljettaja	89
3.4	Autotallietu	90
3.5	Puhelinetu	91
3.6	Muut luontoisedut	93
4	Tavanomaiset henkilökuntaedut	96
4.1	Henkilökuntaetujen verovapauden edellytykset	98
4.1.1	Etu on annettu koko henkilökunnalle	98
4.1.2	Etu vain yrityksen työntekijöille	102
4.1.3	Edulla ei korvata palkanmaksua	102
4.1.4	Edun tavanomaisuus ja kohtuullisuus	103
4.1.5	Veronalaisen edun määrä	103
4.2	Työnantajan järjestämä terveydenhuolto	104
4.2.1	Terveydenhuollon verovapauden edellytykset	105
4.2.1.1	Työnantajan järjestämä työterveyshuolto	105
4.2.1.2	Työterveyshuollon piirissä koko henkilökunta	106

4.2.1.3	Eläkeläiset ja perheenjäsenet	108
4.2.1.4	Etu on tavanomainen.....	109
4.2.1.5	Etu on kohtuullinen.....	110
4.3	Henkilökunta-alennukset	113
4.3.1	Alennus koko henkilökunnan käytettävissä	113
4.3.2	Alennus on tavanomainen ja kohtuullinen ..	114
4.3.3	Alennus työnantajan tuotteista	118
4.4	Merkipäivälahjat ja muut vähäiset lahjat	120
4.4.1	Merkipäivälahjat	120
4.4.2	Työnantajalta saatu muu vähäinen lahja	128
4.5	Virkistys- ja harrastustoiminta	130
4.5.1	Työnantajan järjestämä kollektiivinen virkistys- ja harrastustoiminta	130
4.5.1.1	Edun verovapauden edellytykset	130
4.5.1.2	Virkistys- ja harrastustoiminnan järjestämistavat.....	131
4.5.2	Omaehtoinen liikunta- ja kulttuuritoiminta	138
4.5.2.1	Työnantajan tarjoama etu	139
4.5.2.2	Liikuntatoiminnan tavanomaisuus.....	140
4.5.2.3	Kulttuuritoiminnan tavanomaisuus.....	140
4.5.2.4	Kustannusten kohtuullisuus	142
4.5.2.5	Etu koko henkilökunnalle.....	143
4.6	Yhteiskuljetus.....	145
4.7	Liikenteenharjoittajan vapaa- ja alennusliput	145
4.8	Sairaan lapsen hoitoetu	147
4.9	Nettityhteydet	148
5	Muut veronalaiset ja verovapaat edut.....	150
5.1	Koulutus	150
5.1.1	Lainsäädäntö.....	150
5.1.2	Koulutuksen verovapauden edellytyksistä....	151

5.1.3	Peruskoulutuksesta aiheutuneet kustannukset	155
5.1.4	Työnantajan intressissä tapahtuva koulutus..	158
5.1.5	Ammatillinen täydennyskoulutus	159
5.1.6	Uralla eteneminen.....	162
5.1.7	Pätevyysvaatimusten muuttuminen	163
5.1.8	Työtehtävän lakkaamiseen liittyvä koulutus.	164
5.2	Stipendit ja apurahat.....	166
5.2.1	Julkisyhteisöltä tai Pohjoismaiden neuvostolta saadut apurahat ja stipendit	167
5.2.2	Yksityiseltä taholta saadut apurahat ja stipendit	168
5.2.3	Työnantajalta saadut apurahat ja stipendit...	170
5.3	Matkat	172
5.3.1	Työmatkat	172
5.3.2	Virkistysmatkat	175
5.3.3	Puolison matka	175
5.4	Työnantajan ottamat vapaaehtoiset vakuutukset.....	177
5.4.1	Työnantajan ottamat vapaaehtoiset lisäeläkevakuutukset	178
5.4.1.1	Yksilölliset lisäeläkevakuutukset.....	179
5.4.1.2	Kollektiiviset lisäeläkevakuutukset..	184
5.4.2	Kapitalisaatiosopimukset	205
5.4.3	Säästöhenkivakuutukset.....	210
5.4.4	Työnantajan ottamat vapaaehtoiset riskihenkilövakuutukset.....	213
5.4.4.1	Vakuutusmaksujen verovapauden yleiset edellytykset.....	214
5.4.4.2	Henkivakuutus	218
5.4.4.3	Vapaaehtoiset työkyvyttömyys- ja tapaturmavakuutukset.....	219
5.4.4.4	Sairauskulu vakuutus.....	222
5.4.4.5	Vakuutus vakavan sairauden varalle	233

5.4.4.6	Matkavakuutus	233
5.4.4.7	Komennusmatkavakuutus	234
5.4.4.8	Palkkatulona verotettavat vakuutusmaksut.....	236
5.5	Työntekijöiden kannustaminen ja palkitseminen	237
5.5.1	Aloitepalkkiot	238
5.5.2	Kilpailupalkinnot	239
5.5.3	Osakeperusteinen palkitseminen	240
5.5.3.1	Työsuhteeseen perustuva osakeanti.....	241
5.5.3.2	Työsuhdeoptiot ja muut osakepalkkiojärjestelmät	244
5.5.4	Kapitalisaatiosopimus	263
5.5.5	Henkilöstörahasot.....	265
5.6	Työvaatteet	265
5.7	Työsuhdelainan korkoetu.....	269
5.8	Bonuspisteiden käyttö	271

6

	Ennakkoperintä ja muu työnantajamenettely.....	274
6.1	Luontoisedut osana työntekijän palkkausta	274
6.2	Ennakkonpidätyksen alainen etu	278
6.2.1	Edun arvo	278
6.2.2	Työntekijältä peritty korvaus.....	279
6.3	Ennakkonpidätyksen toimittaminen	280
6.3.1	Toistuva ja satunnainen etu.....	281
6.3.2	Korkoetu ja vakuutusmaksuetu.....	281
6.3.3	Vähäinen etu	282
6.3.4	Työsuhteen päättyminen.....	282
6.3.5	Työnantajan harkintaoikeus.....	282
6.3.6	Ennakkonpidätys edun arvioidusta arvosta ...	283
6.3.7	Suuret kertaluontoiset edut	284

6.4 Ennakonpidätysvelvollisuus konsernin sisällä	286
6.5 Verokorttitiedot	287
6.6 Ennakonpidätysten maksaminen ja ilmoittaminen kausiveroilmoituksella	287
6.7 Työnantajan vuosi-ilmoitus	288
6.7.1 Etujen merkitseminen vuosi-ilmoitukselle...	288
6.7.2 Työsuhteotiot ja osakepalkkiot.....	289
6.7.3 Työsuhdematkalippu.....	290
6.7.4 Yksilöllisen ja kollektiivisen lisäeläkevakuutuksen maksut	290
6.7.5 Rajoitetusti verovelvollisen vuosi-ilmoitus...	291
6.8 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut	291
6.9 Työntekijän eläke- ja työttömyysvakuutusmaksu	292
6.10 Taulukko eri etujen ennakonpidätys- ja sosiaalivakuutusmaksuvelvollisuudesta	292
7 Ennakkoratkaisun hakeminen	296
7.1 Ennakkoperinnän ennakkoratkaisu	296
7.2 Tuloverotuksen ennakkoratkaisut	299
7.2.1 Verohallinnon ennakkoratkaisu	299
7.2.2 Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu....	300
Liitteet	303
Liite 1: Kausiveroilmoitus 2016 (Lomake 4001)	303
Liite 2: Vuosi-ilmoitus (Lomake 7801)	305
Liite 3: Vuosi-ilmoitus (Lomake 7809)	306
Asiahakemisto	307